

SLOVENE

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . 29.—
 za ostale inozemstvo . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemni mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . 9.—
 za ostale inozemstvo . . 12.—

Inserati:
 Enostolna petitvrsta (7/4 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavne, osmislne itd.:
 enosolna petitvrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolna petitvrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrsko 28.511,
 bo. n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Balkanska vojska.

TURŠKO URADNO POROČILO O POLOŽAJU NA BOJIŠČU.

Carigrad, 20. februarja. Uradno se poroča: Včeraj po polnoči se je Odrin le slabo obstreljeval. Položaj ob čataldški črti in na Gallipoliju je neizpremenjen.

MIROVNO RAZPOLOŽENJE V TURČIJI.

Carigrad, 20. februarja. Neki turški list poroča, da se mir počasi, pa gotovo približuje.

TUDI ENVER BEG PRIDE V LONDON?

London. Tu pričakujejo tudi Enver bega.

TURČIJA POPUŠČA.

London, 20. februarja. »Daily Telegraph« poroča, da mislijo velesile v kratkem ponuditi vojskujočim državam na Balkanu svojo dobro službo, da se konča vojna. Turčija je sedaj baje pripravljena odročiti se Odrinu in otokom v Egejskem morju, izvzemši onih ob obali Male Azije; zahteva pa popolnoma prosto roko v svojih carinskih zadevah in denarno pomoč od velesil, del turškega državnega dolga pa bi morali prevzeti balkanski zavezniki. To pa bi se morale takoj urediti s pogodbo prizadetih držav, ne pa šele po sklepu miru, kakor je bilo z berolinsko pogodbo, ki se potem ni izvršila. Naposled meni Turčija, da ne smejo zavezniki zahtevati nobene vojne odškodnine.

RUSIJA NAJ DELA NA TO, DA PORTA VOJSKO KONČA.

Carigrad, 20. februarja. Poslanika Avstro-Ogrske in Angleške sta včeraj naprosila ruskega poslanika pri Porti, Giersa, naj pri Turčiji prične z iniciativo, da se končajo sovražnosti in prične zopet mirovna pogajanja. Posredovalno bazo naj tvori svoječasni bulgarski predlog o mejni črti Midija — Lüleburgas — Enos. Če Turčija odkloni vojno odškodnino, bodo velesile balkanske zaveznike odškodnovala, ko bodo bodoče trgovske pogodbe sklepali.

TURČIJA NI SPOSOBNA ZA OFENZIVO.

Milan, 20. februarja. »Secolo« ima od svojega poročevalca iz Carigrada

obširno poročilo o vojnem položaju, katero resumira, da nimajo Turki nobene zmožnosti za splošno ofenzivo, ki bi edina omogočila, da se izpremeni položaj na bojiščih. Vreme je zelo slabo. Še vedno sneži in dežuje, vsa pota so razmočena, tla barjasta, tako da je vsaka večja vojaška akcija nemogoča. Važnih dogodkov ni pričakovati od nikoder, razun morda izpred Bulairja, kjer so na obeh straneh koncentrirane večje mase.

× × ×

IZPRED ODRINA.

Sofija, 20. februarja. Bulgarska vlada je dovolila tujim poslanikom in njihovim varovancem, skupno 1390 osebam, prost odhod iz Odrina. Šukri paša temu dovoljenju še ni pritrdil.

× × ×

NOV POVELJNIK OBLEGOVALNE ARMADE PRED SKADROM.

Belgrad, 20. februarja. Vrhovno poveljstvo nad oblegovalno armado pred Skadrom se je poverilo srbskemu generalu Vojnoviču.

LAŠKO POROČILO IZPRED SKADRA.

Milan, 20. februarja. »Secolo« poroča iz Cetinja: Vesti iz bojišča naznajo priprave za nov naskok na turške pozicije pri Skadru. Prvi srbski oddelki so prišli pod Brdico, in vsak čas se pričakuje prihod glavnih srbskih moči. Štirje veliki topovi so nastavljeni ob vznožju hriba. Snoči se je pričelo na celi črti obstreljevanje, ki pa ni bilo krepko. Preden se reorganizirajo črnogorski bataljoni, ki so imeli strašne izgube, bo treba še nekoliko dni. Pehota ne bo naskakovala, preden ne omaje artiljerija sovražnikovih pozicij. Turški forti slabo odgovarjajo, ker varčujejo s strelivom. Srbske in črnogorske moči so koncentrirane ob Brdici, o kateri se je poročalo, da so jo že vzeli, ki pa se v resnici krepko upira. Tukaj trdijo, da se Skader ne bo mogel dolgo braniti, če pade Brdica.

SRBSKO POROČILO O ZOPETNEM NASKOKU NA SKADER.

Belgrad, 20. februarja. Po došli poročilih zaveznikov so postojanke zaveznikov pred Skadrom tako ugodne, da že v teh dneh mislijo splošen napad izpeljati. Kljub temu se pripoznava, da so, odkar se je vojska zopet pričela,

Črnogorci pred Skadrom izgubili nad 6000, Srbi pa 2000 mož.

KURIR KRALJA PETRA.

Sarajevo, 20. februarja. Toso Popovič je dospel sem kot kurir srbskega kralja in se odpeljal proti Cetinju, da sporoči nekaj kralju Nikolaju.

× × ×

O RUMUNSKO - BULGARSKEM VPRAŠANJU BO ODLOČILA EVROPA.

Peterburg, 20. februarja. Oficijelna brzojavna agencija naznaja od merodajne strani, da sta Rumunska in Bulgarija že sprejeli posredovanje velesil. To je zelo ugodno znamenje za mir in znači velik uspeh evropske diplomacije. Vse velevlasti so postopale v popolnem soglasju, gre se samo še za to, če kaka posamezna velevlast v imenu vseh velevlasti nastopi. Napetost med Bulgarijo in Rumunijo je že preko svojega viška ter se pričinja mirnejše razpoloženje. V Bulgariji je postala kompromisna struja močnejša in se Bulgarija odstopu Siliistrije ne bo več upirala. To dejstvo je tembolj razveseljivo, ker je ta razpor bil tudi vir napetosti med velevlastmi.

Pariz, 20. februarja. Rumunija je izrekla željo, naj bi razsodišče, ki bo o njenem sporu z Bulgarijo razsojalo, ne bilo sestavljeno od zastopnikov vseh velesil, marveč le od zastopnika tako trozveze kakor od zastopnika tri-pelentente. Domneva se, da se bosta kot razsodiljici imenovali Rusija in Italija. Razsodišče bo menda zborovalo v Londonu.

× × ×

POSLANIŠKE KONFERENCE VČERA NI BILO — BO DANES.

London, 20. februarja. Danes določena seja poslaniške konference se ni vršila, ker še ni podlage za pogajanja. Konferenca zboruje juri. Večina poslaničkov se je razgovarjala s sirom Edvardom Greyom.

PROCHASKI NE PRIJA BALKANSKI ZRAK.

Belgrad, 20. februarja. Konzul Prochaska in Prizrenu je dobil večtedenski dopust ter je odpotoval v Avstrijo. Nadomešča ga podkonzul v Skoplju Pösel.

DOKAZ VELIKEGA PRIJATELJSTVA MED NEMČIJO IN RUSIJO.

Berolin, 20. februarja. »Norddeutsche Allg. Zeitung«, glasilo nemškega kanclerja, piše ob priliki 300 letnice Romanovov: Tradicionalno nemško-rusko prijateljstvo se je neprestano gojilo po sorodništvu obeh vladarskih rodbin in po zaupljivih osebnih zvezah obeh vladarjev. To razmerje odgovarja koristim obeh držav kakor tudi koristim Nemcev in Rusov, ki si iz sosedščine pridobivajo dobičke in ki jih ne ločujejo nobena bistvena nasprotstva in se v svojih mejah v miru medseboj razvijajo. List izreka misel, da nemško-rusko prijateljstvo ostane slejkoprej trdno.

Ljudsko gibanje v Avstriji.

Zadnjič smo razmotrivali o ljudskem gibanju v posameznih evropskih državah, danes pa hočemo ob roki statističnih podatkov pogledati, kako se je završilo to gibanje v Avstriji tekom zadnje številne dobe to je od leta 1900 do 1910. Ljudsko gibanje imenujemo stalno izpreminjanje v stanju prebivalstva vsled njegovega naravnega gibanja (porodi in smrti) in pa preseljevanja.

V totranski državni polovici so našli 31. decembra 1910 vsega skupaj 28.571.234 prisotnih prebivalcev, leta 1900 pa jih je bilo 26.150.708. Naravnega prirastka v tej številni dobi je bilo 3.104.656. Ker se je v označenem desetletju iselilo iz Avstrije 683.430 ljudi, ostane tedaj dejanskega prirastka 2 milijona 421.226 prebivalcev ali 9,26%.

V zadnjih treh števnih dobah je opaziti procentualno naraščanje naravnega prirastka (nadštevilna rojstev) prebivalcev in to kljub padanju rojstev. Istotako se pa tudi širi tendenca iseljevanja. To razvidimo iz sledeče tabele:

Naravni prirastek izseljevanja	1890—1900	1900—1910	1910—1916
	9,6	9,6	9,6
	+ 8,81	+ 11,11	+ 11,87
	— 0,90	— 1,67	— 2,61
dejanski plus torej	+ 7,91	+ 9,44	+ 9,26

Glede naravnega prirastka so Slovani daleč pred Nemci. Na prvem mestu stojijo Galicija, slede ji Bukovina,

LISTEK.

Roža svelá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
 (Dalje.)

XXII. POGLAVJE.

Blažena Rozamunda.

Godvin je izza tistega dne, ko je govoril s Saladinom polagoma okreval in z zdravjem se mu je vrnila tudi zmožnost premišljevat svoje življenje. Rozamunda je bila zanj izgubljena, Masuda je bila mrtva in včasih si je zaželel, da bi bil tudi on mrtev. Zakaj bi si želel življenja, ki je bilo tako polno tuge, borbe in prelivanja krvi? Ali naj se vrne nazaj na Angleško, da živi tam na svojih posestvih pa čaka starost in smrti? Taka bodala nost bi mnogim ugajala, ni pa bila všeč Godvinu, ki je čutil, da mu življenje ni bilo v ta namen dano in da so veliki cilji namen njegovega življenja.

Tako je razmišljal, ko stopi v šotor sivolasi škof Egbert, ki ga je zdravil, ter ga vpraša:

»Kaj pa ti je, sin moj?«

»Ali bi rad slišal?« je dejal Godvin.

»Mar nisem tvoj izpovednik, ki imam nekaj pravice poznati tvoje skrivnosti?« odgovori prijazni starček.

Godvin mu je pojasnoval, kako si je še kot deček skrivaj želel, da bi bil duhovnik, pa mu je stari stangatski prijor svetoval, da je premlad o tem že v teh letih sklepati. Kako ga je v mladeniški dobi navdala ljubezen do Rozamunde in da ne misli več na mladostne sanje. Povedal mu je tudi o slovesnih obljubah, ki sta jih prisegla z Wulfom ob poviteženju in kako je polagoma doznal, da Rozamunda ne ljubi njega. Naposled mu je začel praviti tudi o Masudi; ker pa je Egbert njo izpovedal, mu je bila njena zgodba že znana. Škof je molče poslušal.

»In zdaj?« ga škof vpraša pozorno.
 »Zdaj? Ne vem. A dozdeva se mi, da slišim kako stopam po samostanskih hodnikih in da čujem svoj glas, ki se vzdiguje pred oltarjem v molitvi.«

»Premlad si še, da bi tako govoril, in dasi je Rozamunda izgubljena za te in Masuda mrtva, vendar za te še ni življenje mrtvo med svetom.
 Godvin je zmajal z glavo.

»Še vedno cveto viteški redovi, ki se lahko v njih visoko povzdigneš,« nadaljuje škof.

»Templarski in malteški so zrušeni,« odvrne Godvin. Opazoval sem jih

tudi v Jeruzalemu in na bojnem polju, a niso mi všeč. Če izpremene svoje navade ali če me bodo potrebovali za boj proti nevernikom, se jim lahko pridružim, kadar pride sila. Ali nasvetuj mi — kaj naj storim sedaj?«

»Sin moj,« je rekel stari škof in obraz se mu je razjasnil, »če te Bog kliče, pojdi za Njim. Pokažem ti pot.«

»Res? pojdem,« odgovori Godvin mirno. »Pojdem in če me križ iznova ne pokliče na vojsko, bom skušal porabiti življenje, kolikor mi je še danega, da služim Njemu in svojim bližnjim. Dozdeva se mi namreč, oče, da sem bil za to rojen.«

Teden dni pozneje je po pouku in svetih vajah škof Egbert posvetil Godvina za svečenika v tistem samostanu; nedaleč tam pa so neverniki, pijani zmage nad križem vpili, da je Allah velik in Mohamed njegov edini prerok.

Saladin je v šotoru vzdignil glavo in pogledal Baliana.

»Povej mi,« je rekel, »kaj pa je z balbeško princezino, ki ji pravite gospica Rozamunda D'Arcy? Povedal sem vam že, da ne govorim prej o predači Jeruzalema, dokler je ne izročite meni, da jo sodim. Pa nikjer je ne vidim.«

»Sultan,« odgovori Balian, »našli smo gospico v samostanu svetega Kri-

ža v oblačilih novice ondotnega reda. Dobila je zavetje pred oltarjem, ki nam je najsvetejši in neoskrunljiv, sama pa ni hotela z nami.«

Saladin se je zasmejal.

»Ali ne morejo vsi vaši vojščaki zvleči ene device od oltarskega kame-
 na? Razen seveda, če ni stal veliki vitez Wulf z mečem v roki pred njim,« je pristavil.

»Stal je,« a on nas ni oviral, dasi bi bil prav gotovo nekaj izmed nas pobil. Ali če bi se kaj takega zgodilo, bi božje maščevanje gotovo zadelo nas in naše mesto.«

»Kaj pa Saladinovo maščevanje?«

»Dasi smo v smrtni stiski, se vendar bolj bojimo Boga nego Saladina.«

»Dobro, gospod Balian, a Saladin utegne biti meč v božji roki.«

»Poslušaj me. Naj pride princeznica, moja nečakinja, k meni in me prosi za to, pa mislim, da vam bom stavil pogoje, za katere ste mi lahko hvaležni.«

»Potem se moramo drzniti storiti veliki greh in jo s silo odvesti,« odgovori Balian žalostno. »a prej bo treba usmrtiti viteza Wulfa, ki je ne bo pustil odtod, dokler bo iskrica življenja v njej.«

(Dalje.)

Dalmacija, Šlezija. Kakor pa je v teh deželah število rojstev relativno najvišje, tako je tudi umrljivost v teh krajih najobčutnejša in razmeroma seveda tudi izseljevanje.

Natančneje nas pouči o tem sledeči pregled:

Dežele	Število prebivalstva 1. 1910	Naravni prirastek 1900 do 1910	Bilanca priseljevanja 1900—1910	Dejanski prirastek
Češko . . .	6,769,548	9.84	— 2.71	7.13
Morava . . .	2,622,271	11.42	— 3.85	7.57
Šlezija . . .	756,949	13.74	— 2.50	11.24
Galicija . . .	8,025,675	18.37	— 6.67	9.70
Bukovina . . .	800,098	14.39	— 4.82	9.57
Nižja Avstrijsko . . .	3,531,814	8.79	+ 5.12	13.91
Gornje Avstrijsko . . .	853,006	7.46	— 2.18	5.28
Solno-graško . . .	214,787	9.01	+ 2.38	11.39
Tirolsko s Predarliskim . . .	1,092,021	8.89	+ 2.32	11.21
Štajersko . . .	1,444,157	7.64	— 1.18	6.46
Koroško . . .	396,200	8.40	— 0.54	7.86
Kranjsko . . .	525,995	10.19	— 0.63	3.51
Goriško . . .	260,721	13.55	— 1.61	11.94
Srbsko . . .	229,510	8.05	+ 20.45	28.50
Istra . . .	403,566	15.47	+ 1.48	16.95
Dalmacija . . .	645,666	14.09	— 5.35	8.73

O naravnem razvoju slovenskih dežel nimamo veliko reči; številke kažejo, da smo pred Nemci, posebno glede rojstev, pa tudi ponekod z ozirom na manjšo umrljivost. Za primerjavo naravnega gibanja med Slovenci in med Nemci sem si izbral nemška in slovenska okrajna glavarstva (brez avtonomnih mest) na Štajerskem in našel to-le: v sedmih slovenskih okrajnih glavarstvih štajerskih je bilo v desetletju 1900 do 1910 rojstev 33.11%, smrti pa 22.13%, torej naravnega prirastka 10.98% (to je več, kot na Kranjskem). V istem času pa izkazujejo nemška glavarstva gornještajerska rojstev 29.37%, smrtnih slučajev pa 22.62%, naravnega prirastka tedaj samo 6.75%. Da Spodnji Štajer in pa slovenstvo kljub temu hitrejšemu naravnemu razvoju relativno tako zelo zaostaja za nemško Štajersko, tega je krivo močno izseljevanje in pa ponemčevanje. Definitivne slike umrljivosti na slovenskem Štajerskem ti podatki seveda ne nudijo, ker se je treba ozirati tudi na smrtno slučaje v bolnišnicah spodnještajerskih avtonomnih mest, v kolikor je pri tem prizadeta slovenska dežela.

Veliki naravni prirastek Galicije, Bukovine in Dalmacije je pripisovati visokemu številu rojstev: Galicija povprek 43.7 na tisoč prebivalcev (skoro toliko kot Bulgarija, ki je, kakor znano, v tem oziru prva v Evropi!) — Bukovina: 42.4, Dalmacija 39.2 in Istra 40.8. Po Slovenskem je število rojstev sledeče: Kranjska 35 od tisoč na leto, Slovenji Štajer 33.1, Korotan 33, Goriška 38.3, Trst 36.3; v drugih nemških kronov. je število vedno manjše in zadnja, kakor pravi statistika, je Nižja Avstrija z 29.9 rojstvi. Skoro paralelna s številom rojstev je pa tudi umrljivost. Najvišjo umrljivost ima Bukovina: 28 od tisoč prebivalcev na leto, dalje Galicija 27.3, Šlezija 25.9, Istra 25.3, Dalmacija 25.11, Kranjska 24.8, Goriška 24.7, Koroška 24.6, Štajerska 23. Najboljša v tem ziru je Nižja Avstrija, ki ima kljub velikemu številu bolnišnic, kjer je tudi precej tujcev, najmanjšo umrljivost — 21.2.

Gorajšna statistična tabela kaže, da je Kranjska glede izseljevanja med vsemi deželami na prvem mestu. Za njo pridejo pred vsem Galicija, Dalmacija in Bukovina. Za desetletje 1900—1910 kaže bilanca preseljevanja za Kranjsko — 33.965 ljudi, za spodnještajerska glavarstva — 31.378, za okraje Velikovec, Celovec in Šmohor na Koroškem — 4788, za slovenska glavarstva na Goriškem — 8933 in za koperščino — 4105 ljudi. Celotno je torej izgubila slovenska zemlja vsled izseljevanja, odštevisi nemške ostoike na Kočevskem, v štajerskih in koroških okrajih ter Italijane v Koperskem in pri Gorici, nekako 75.500 Slovencev. Kam so šli ti ljudje? Precej jih je vzelo inozemstvo — Amerika, dosti se jih je pa tudi zateklo v domača nemška in italijanska mesta. To so tisti tisoči, ki bi pri ljudskih štetjih lahko pokazali prirastek, pa domala izginejo, nasprotno pa zelo izdatno podpro števila drugih narodnosti.

Atraksijske točke priseljevanja v Avstriji so industrijski kraji, zlasti mesta. Za Slovence pridejo v poštev večji del nemški Štajer, Trst, Gorica in Pulj ter zadnji čas Reka. Nasprotno pa sili na jug nemštvo. V Istri se je pomnožil nemški živeli od

2.11% leta 1900. na 3.30% leta 1910; na Goriškem od 1.55% na 1.80%, v Trstu pa od 5.88% na 6.21%. V okrajnem glavarstvu Pulju so n. pr. Italijani izgubili prejšnjo svojo večino 51.17% in štejejo leta 1910 le 47.55%. Padlo je tudi Hrvaštvo od 38.09% na 35.54%. Nasprotno pa so narasli Nemci od 7.5% na 10.6% in Slovenci od 2.57% na 4.28%. Veliko procentualno napredovanje Nemcev kaže med drugim tudi glavarstvo Voloska, posebno sodni okraj. Močno priseljevanje iz severa dela bilanco ljudskega preseljevanja v Istri aktivno, akoravno se izseljevanje v slovenskih krajih Istre zelo širi.

Iz statističnega pregleda je razvidno, da je razun Trsta, Istre, Nižje Avstrije, Solnograške in Tirolske, povsod drugod bilanca preseljevanja negativna, več ali manj. Zato je tudi dejanski prirastek dežel od tega odvisen. Poleg Trsta se je v zadnjem desetletju najbolj pomnožila Istra, 16.95%, dalje Nižja Avstrija, Goriška, Solnograška in Šlezija. Pod normalom 9.26% je 7 kronovin. Najmanj je narasla Kranjska — 3.51% in to kljub ugodnemu rezultatu naravnega razvoja. —k

Nolranje politične zadeve.

Mali finančni načrt. — Dobava del za mornarico v inozemstvu. — Iro za tralazem. — Cuvaj in novo njegovo nasilstvo. — Ogrska opozicija.

Finančni odsek je včeraj odobril določila o vpogledu trgovskih knjig. Danes se reši razprava o določitih glede na amnestijo in kazni. — Pododsek proračunskega odseka se je v včerajšnji svoji seji bavil z dobavo potrebščin vojne mornarice v inozemstvu. V razpravi naglašala domobranski minister, da uprava mornarice ni kriva, ker so se dela oddala v inozemstvu, marveč domače tvrdke, ki so stavile pretirano visoke cene. Poslanec dr. Verstovšek (S. L. S.) želi, da naj vlada tudi pri drugih dobavah, osobito velja to železniškemu ministrstvu, pokaže železnemu kartelu tako trdo hrbitišče, kakor je to storil poveljnik vojne mornarice. Predlaga pozvati vlado, da naj se ne pusti odirati železnemu kartelu. Sklenili so, da se zaslišijo prizadete tvrdke. — Znani Schönererijanc, poslanec Iro, je na nekem shodu izjavil, da sicer Schönererijanci nasprotujejo jugoslovanskemu tralizmu, če ostanejo sedanje razmere v Avstriji neizpremenjene in če se ogrozi nemško ozemlje v alpskih pokrajinah. Nič bi pa ne nasprotoval tralizmu, če bi se istočasno ustvarila po ostri obmejitvi v suetskkih in v alpskih deželah samostojna nemška Avstrija, kateri bi se zagotovil Trst. Alpski Jugoslovani naj se le pridele mirno bodoči avstrijski jugoslovanski državi. Nemci naj ne čakajo na to, kako se stvari brez njih sodelovanja v Avstriji razvijajo, mraveč naj prično sami reševati važna vprašanja. — Cuvaj se je te dni mudil 24 ur v Zagrebu. Pripeljal se je ponoči in se cel dan ni pokazal. Javnost je o Cuvajevem dohodu šele izvedela, ko je že zopet Zagreb zapustil. Dobro poučenim zagrebškim krogom je znano, da je bil Cuvaj že dvakrat indirektno pozvan, da naj odstopi, a Cuvaj se za to ni zmenil. Trdi se, da ga drži Lukacs, s katerim sta prijatelja. Grof Khuen Hedervary bi pa rad z dr. Tomašičem rešil položaj na Hrvaškem. Cuvaj se je sicer mudil le 24 ur v Zagrebu, a izvršil je v tem kratkem času novo nasilstvo. V 6mesečno ječo obsojeni gimnazijec Galogaca, prijatelj Jukičev je postal kazen in bi ga bili morali izpustiti. Cuvaj je pa policiji ukazal, da naj Galogaca po prestopu kazni takoj aretirajo in ga izžene, kar se je tudi zgodilo. Galogaca je odpotoval v Belgrad, kjer si služi kruh z dopisovanjem hrvaškimi listom. — V ponedeljkovi seji ogrskega državnega zbora namerava opozicija takoj pričeti kravale.

Dnevne novice.

+ **Politični program liberalne stranke na Štajerskem.** Kakor se sliši, namerava spodnještajerska slovenska liberalna stranka svoje politično in gospodarsko delo omejiti in se hoče v bodočnosti vreči bolj na denarne mošnje. Delavci, kmečki posli, mali posestniki in kmetje, sploh večina ljudstva nima zmisla za spodnještajerske narodnjake, pa kdo se bo tudi ukvarjal s to beračijo! Zato pravi neki štajerski liberal v sinočnjem »Narodu« sledeče: »Za narodno stranko se bo v bodočnosti odločiti, ali bo delala politiko odvisnih slojev, ali pa veleposestnikov, trgovcev in obrtnikov. Prejkonje se bo odločila za slednje, ki bodo izpolnili prostor v novi politični organizaciji.« Misel ni ravno napačna, posebno sedaj, ko ne

morejo liberalci miti par kron skupaj spraviti, da bi svoj edini list vzdrževali in so ga jim povsod ven vrgli. Vendar se nam zdi, da bo igral tudi znanprej štajerski liberal vlogo ubogega Lazarja, ki ga bo pustil štajerski veleposestnik pred svojo hišo ležati vsega zdelanega od političnih batin.

+ **Za stavkujoče v Vevčah.** F. Možina, Rudolfovo 5 K. — M. Kastelic, župnik, Dol pri Ljubljani 4 K. — Ivan Trpin, župnik, Mošnje 10 K. — Jakob Demšar, tu 1 K. — Andrej Cankar, tu, 1 K. — Marija Habčič, tu 40 vin. — Perdan, tu 50 vin. — P. Novak, tu 1 K. — Iva Drganc, tu 1 K. — Jos. Heybal iz Kamnika 6 K 37 vin. — J. Golmajer, Vače 10 K. — Ivan Grafenauer, državni in deželni poslanec v Brdu na Koroškem, mesto k pogrebu g. župnika Dragasnik 5 K. — J. Langerholc, kaplan v Dobu 5 K. — V. Kraner, Zavrč, 1 K. — Fr. Traven, župnik, Sodražica 4 K. — Anton Šmuc, železničar, tu 3 K 50 vin. — Podgorci, poslali za stavkujoče 5 K. — Fr. Demšar, poslanec, Češnjica 10 K.

— **Umrla je na Gočah pri Vipavi** gospa Marija Ferjančič, mati bivšega župana g. Riharda Ferjančiča. Pogreb bo v soboto, dne 22. t. m., ob 3. uri popoldne.

— **Gospodinjski tečaj v Mavčičah pri Kranju.** Odondod se nam piše: Veselo novico, g. urednik, vam moramo poročati. Že od torka, dne 4. februarja se pri nas vrši gospodinjski tečaj pod vodstvom gđ. Julije Jakličeve in Angele Zakotnikove. Zelo koristnega pouka v tem gospodinjstem tečaju se prav pridno udeležuje 20 deklet. Za omogočenje tega gospodinjstkega tečaja gre po vsej pravici največja zasluga gospodu Francu Zevniku, ki je najprej prišel na to misel, vrhutega pa prepustil vse potrebne prostore brezplačno v uporabo.

— **Sankališče v Bohinjski Bistrici** ostane do sobote zjutraj zaprto, ker se bodo delale tozadevne priprave in zavarovali ovinki. V soboto pa se odpre sankališče za trenažo. Na predvečer tekme se vrši v hotelu »Triglav« seja vodstva tekme, po kateri sledi družabni večer v veliki dvorani hotela »Triglav«. Zaključek prijav dne 22. t. m. ob 6. uri zvečer. Hotel »Triglav« bode v svrhu tekme imel tudi dependanco Bellvue odprto, kjer bodo kurjene sobe na razpolago.

— **Bohinjsko jezero zamrznilo.** Poroča se nam, da je zamrznilo Bohinjsko jezero in je debelost leda 47 cm. Ledena površina je gladka in za drsanje izborna.

— **Javna dražba Tomaž Pavšlerjevih premičnin v Kranju** se bode vršila prihodnji ponedeljek, dne 24. februarja 1913 in naslednje dni, dopoldne ob devetih, v Lajhu. Prodajali se bodo: vozovi, krma, konji, dile, hišna oprava, poljsko in gospodarsko orodje itd.

— **Nesrečno je padla** dne 18. t. m. zvečer 25letna Frančiška Naglič s Prebačevega pri Kranju, ko je šla na pod iskat krme za živino. Pri tem ji je spodrsnilo in je padla kakih sedem metrov globoko na desko. Dobila je več notranjih in zunanjih ran. Drugi dan so jo prepeljali v deželno bolnico.

— **Novice iz Amerike.** »Amerikanški Slovenec« poroča: Urednik našega lista, Rev. John Kranjec, in g. Pavel Schneller, predsednik K. S. K. J. sta se na prošnjo glavnih uradnikov v popolno medsebojno zadovoljnost v prisotnosti vseh zbranih uradnikov pobotala ter si podala roke v znamenje bratske sprave. S tem je kontroverza med njima končana in postala sta boljša prijatelja, kot kdaj poprej. — Poročil se je v Jolietu slovenski zlatar Fr. Bambič z Ivanka Cankar z Iga. — »Naša kri«. F. S. Finžgarjev igrokaz v štirih dejanjih, »Naša kri«, vprizori prvičkrat na ameriškem odru Izobraževalno društvo »Slovenija« na belo nedeljo, dne 30. marca v Jolietu. — Poročili so se: v Fleming Kan, Ivan Telban iz vasi Dolje pri Borovnici s Pavlo Cajner iz Savinjske doline pri Celju; v Chisholmu, Jurij Zamej z Julijo Terdak; v Ely, Josip Novak z Ano Skala. — V Chisholmu se je ponesrečil rojak Ant. Lavrič. Nemovalo je poškodovan na prsih. — Umrla sta v Clevelandu: Ivan Logar iz Il. Bistrice in Fr. Hrovatin iz Klenika na Notranjskem.

— **Zla usoda.** Iz Galesburga v Ameriki poročajo. Enajstletni hčerki znane rojaka Frank Karuna, ki se je bil lansko leto rešil s svojo 5letno hčerko Anico s parnika »Titanica«, se je dne 31. januarja užgala obleka. Hotela je namreč narediti ogenj v peči in je v ta namen polila drva s petrolejem. Kar se sto- in stokrat dogaja, se je dogodilo tudi tukaj. Nesrečnemu otroku se je vnela obleka. Predno je prihitela k staršem, ki so ji hitro raztrgali obleko raz telesa, je bila že opečena po celem životu. Brzo poklicani zdravnik ji je obvezal rane na glavi in rokah. Dekle

— **Osebnosti s pošte.** C. kr. pošt. ni oskrbnih Frančišek Hafner je iz Pazina premeščen v Trst. ni smrtonovarno opečeno, vendar bo zdravljenje trajalo par mesecev.

Koroške novice.

k **Koroška vzhodna železnica in jezikovni boj za napise na postajah.** Kakor je znano, se je vršila terasna revizija oziroma komisija bodoče vzhodne železnice, ki se bo vila od Celovca vzhodno proti Velikovecu na Grebinj. Železnica bo tekla čisto po slovenskih krajih. Zato je Politično društvo za Slovence na Koroškem posamezne slovenske občine in župne urade, skozi katere bo šla železnica, pozvalo, naj vložijo na ogledno komisijo zahteve, da morajo biti napisi na postajah povsod dvojezični. Zdaj pa je cela koroška purgarija pokoncu zato, ker Slovenci zahtevajo svoje pravice na svoji zemlji. In celovski okrajni glavar pl. Rainer se je grozovito blamiral ob priliki ogledovanja terase — ker je preveč politiziral takrat — zato je dobil za službeno odlikovanje, o čemer bomo še poročali.

k **Vsprejemni večer pri novem deželnem predsedniku** se vrši v soboto 22. t. m. ob 8. uri. Povabljeni so tudi Slovenci!

k **Vsenemec profesor Angerer** na potu hujskačev proti Slovincem. — Večni kandidat profesor Angerer hodi vedno okrog kot politični turist ter snubi vseprek za nemštvo. Najhušji nemški agitator v obmejnih krajih je Angerer, prvi slovenožec na Koroškem. Letos je imel že nešteto shodov s svojimi vsenemškimi trabanti, tako na primer v Grabštanju, v Vrbi, v Lipi, v Beljaku, v Ledenicah, v Rožku v Vernbergu, v Borovljah in še na mnogih drugih krajih. Vedno zbira svoje vsenemske pristaše in si tako pripravljata pot za Dobernigovega naslednika. Tako je šel 8. t. m. tudi na občni zbor društva »Reichsbund deutscher Eisenbahner«, skupina Celovec. Angerer je govoril o nacionalnem snubenju in hujskal delavce proti Slovincem. Seveda so nemški železničarji potem sklenili, da bodo vselej in povsod ostro in odločno nastopali proti slovenskemu nacionalnemu izzivanju. Tu se pridruži Lackner et tutti quanti, kdo je nacionalni hujskač in kdo seje nacionalni prepričevalni ljudstvo in delavstvo. Tu je začetek one velike nemške ošabnosti, ki jo kaže celovsko nemško železniško oboje napram Slovincem. Take vsenemske hujskače in sejale narodnega prepira in boja naj bi vlada prestavila kam drugam ali pa jih odstavila, kar bi bilo najbolje. Ravno tako hujska Angerer železniške delavce v Beljaku!

k **Propadanje kmečkega stanu.** Prodajanje koroških kmečkih posestev in izseljevanje se zadnje čase močno širi. Deželni odbor je zato izdal svarilno okrožnico na vsa županstva, naj občine, kolikor je v njenih močeh, zabranjujejo izseljevanje v Ameriko. — Ne vemo, če bo to kaj pomagalo, vemo pa, da koroška liberalna politika nemških nacionalcev ni prava — temveč škodljiva kmečkemu ljudstvu. Tukaj, gospod Šumi, pomagajte in celite rane, namesto da bi šarili s svojimi političnimi neslastmi po političnih shodih in ljudstvo hujskali zoper mirne Slovence. — Tukaj ima koroški deželni kulturni svet hvalno polje za povzdigo in obrambo kmečkemu stanu. Deželni zbor naj nikar ne kupuje posestev faliranih grofov v ta namen, da bi naprej germanizoval, ampak naj rajši pomaga revnim kmetom, da jim ne bo treba prodajati svojih kmetij. Davki preveliki, letine slabe, pogubni liberalizem s svojimi razvadami — vse to žene kmeta z njegovega doma v tuji svet — a deželni odbor pa hoče s kmečkimi žulji nakupovati s posojili seveda posestva plemenitavev, da naseli privandrane Nemce v deželo. Imajo že cel načrt za Rožno dolino in celovsko okolico, kako bi jo čimprej vdušili v nemškem morju. — Celite in lečite najprvo tam, kjer res boli — potem šele delajte izlete za zabavo na račun — drugih, t. j. kmetov.

k **Smrt!** V Ledenicah v Rožu je umrla 18. t. m. mati č. g. župnika dr. J. Arnejca v Zrelcu, gospa Ana Arnejc v 59. letu svoje starosti.

k **Celovski mestni očetje** so imeli pretekli tork svoj sejo. Slišalo se se sledeče zanimivosti iz ust celovških mestnih očetov. Župan Metnic je pripoznal, da je imel komite mestne glavnice tajno sejo — toda naslednjega dne je restavrator v mestni klavnici že vse podrobnosti natančno vedel. Župan pravi nato, da so mestni celovski očetje prevelike babnice-klepetulje in da v takih razmerah ni mogoče imeti

nobene zaupne seje. Lepi svetniki so ti nemški »nacelniki« v Celovcu. — Še lepše pa pride. Na pustni torek so kranjski Janezi — vojaki 17. polka malo potipali Nemce v gostilni »Buchenwald«, ker so jih Nemci izzivali. Neki Nemec lajke je rekel vstopivšemu vojaku v gostilno »Schon wiederum ein krainerischer Hund« — in seveda vojak je storil svojo dolžnost napram temu izzivaču ter ga postavil na hladno. Vrhtega je neki civilist vrgel gnjilo jabolko v nekega vojaka — in nato so vojaki civiliste malo premikastili! — Nemci so vpili, da so se vojaki hoteli maščevati zaradi nemških demonstracij preh hotelom Trabesinger. To pa ni res, kar iz povedanega sledi. In zdaj čujte — pride občinski svetnik Kajžnik in še v mestnem svetu trdi, da je imel gostilničar od 700 do 800 K škode v sled ekscesa vojakov in da je to razbijanje iz nacionalnih motivov. Kajžnik, Kajžnik, kam ste prišli s svojim strahom pred Slovinci! Toda čujte! Za Kajžnikom takoj se oglasi občinski svetnik Gruber ter od zanesljive strani poroča, da je imel gostilničar samo 70 kron škode, ne pa 700 do 800 kron! — Glejte, taki opravljivi in zavijachi so, da morajo sami sebe popravljati. In vendar so mestni očetje na Kajžnikov predlog in z županovo podporo temu gostilničarju odpuščali 30 K davka od veselice in licence. — Tako lepo med seboj brez vsake kontrole gospodari celovski »Gemeinderat« — ni čuda, če se vlada ne obnaša preveč lojalno nasproti tej gospodi.

k Shodi. V nedeljo se je vršil lep, velik ženski shod v Tinjah. Govoril je gosp. kan. Ogris. — V Močici se je vršil shod izobraževalnega društva. Govoril je g. urednik Smodej. — Shod je bil dobro obiskan. — Skocijan v Podjuni: Zadnje nedeljo je bilo v Škocijanu politično zborovanje. Na shodu je poročal g. drž. in dež. poslanec Grafenauer o državnem in deželnem zboru in o važnih političnih in gospodarskih vprašanjih. Župnik Poljanec je vzpodbujal navzoče k pametnemu gospodarstvu zlasti pri živinoreji. — V nedeljo 16. t. m. in v ponedeljek 17. t. m. se je vršil socialni tečaj v St. Lenartu pri Sedmih studencih. Nemci — ne, Vsenemci — so od jeze napravili protizborovanje. Heil Profkov Angerer! — Št. Peter pri Grabstajnu: Tu je imel shod Nemčur Lučovnik. Govoril je vse mogoče reči in se hlinil kot po navadi in zabavljaj čez Slovence. Oglasil se je neki učitelj nacionalec — torej njih pristaš ter si vendar upal trditi, da če so Nemci pametni, naj se rajši naslonijo na Jugoslovane kot na Mažare, ker Mažari so brez bodočnosti. A takoj se jih je oglašilo sto — in so rekli: ta nam govori ne bo in so vsi padli po tem ubogem učitelju, ki jim je povedal svoje mnenje in si upal ugovarjati nezmisljnim Dobernikovim fantazijam.

k Šolske vesti. Šolski izpiti za ljudske in meščanske šole v aprilovem terminu se začne dne 4. aprila t. l. ob 8. uri v pripravnici. — Izpit iz italijanščine sploh se odpravi. — Razpisana učna mesta so: na višji realki v Celovcu z začetkom šolskega leta 1913/14. za francoščino in italijanščino (provizorično). Prošnje do 5. marca 1913. pri deželnem šolskem svetu v Celovcu. — Na c. kr. drž. gimnaziji v Celovcu je razpisano za leto 1913/14. mesto za klasično filologijo kot glavni in nemščino kot stranski predmet. Prošnje do dne 6. marca t. l. na deželni šolski svet v Celovcu. Pozor Slovinci!

k »Društvo policajev za Koroško« se je ustanovilo 1. t. m. v Celovcu. K društvu so pristopili vsi policaji vseh koroških mest in trgov. Društvo ima namen interese policajev v javnosti zastopati.

k Avstrijska mojstrska brzdorsalna dirka se bo vršila v nedeljo 23. t. m. na Vrbskem jezeru, ki je trdno zamrznjeno in led je čist in gladek kot kristal.

k Imenovanju. Predsednik finančne direkcije za Koroško je imenoval računskega praktikanta Franca Kleindienst za računskega asistenta v 11. plačilnem razredu. — Minister za javna dela je imenoval nadinženirja Adolfa Jakobi za stavbnega svetnika in inženirja Otto Brauer za nadinženirja pri državnem stavbnem uradu na Koroškem. Prvi kakor druga dva sami pristni nemški nacionalci.

k V št. Vidu ob Glini je umrl nemški pisatelj Bratič. Pokojni je bil slovenskih staršev sin.

k Trgovinski minister je potrdil viteza Burgerja za predsednika in cesarskega svetnika Možnerja za podpredsednika trgovsko-obrtno zbornice. Burger je strasten nasprotnik Slovencev.

k Alpski muzej v Celovcu je dobil od naučnega ministrstva podporo 200 K in enkratni »Subventionszu-Včera pa je Achille bollente zopet do-

schuss« za opravo muzeja 800 K, skupaj torej 1000 K. — Slovenci v Ljubljani, opozorite Slov. planinsko društvo da ustanovi alpski muzej, saj je dosti zanimivosti, če ne bodo vse Nemci pobrali. Zahtevajte isto od države kakor je zahteval Dobernig za Celovec!

Primorske vesti.

p Goriški podžupan oklofutal. Dr. Venierja zasleduje zadnji čas huda smola. Znameniti potomec beneških dožev jo je skupil zadnjič v mestnem svetu, ko je izzval glavarja Rebeka, da pove število protizakonitih volilcev. bil dober nauk. Neki psi so moža tako razburili, da je prav po viteško skušal doseči zadoščenje svojemu psu s tem, da je prav nekvalificirano napadel »oprogo« v našem mestu dobroznane gospoda V. Le-ta pa je goriški podžupan pošteno posvetil. Priložil mu je na javnem prostoru prav gorko klofuto za uho, ko pa se je podžupan nekaj pritoževal (kakor ima navado v mestnem svetu), je zlomil na njegovem hrbtu še jahalni bič. Le ženska pomoč je rešila ubogega našega poslanca, da se kazen ni še nadaljevala. Stvar se zdi dr. Venierju strašno tragična, vsa Gorica pa se smeje...

p Razpisan c. kr. poštni urad. Razpisano je mesto poštne upravitelja v Sv. Nedelji pri Labinu (III/3). Pavšal za poštne sluga znaša 665 K. Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

OGRSKA OBSODBA PROTIHRVAŠKE IN PROTJUGOSLOVANSKE POLITIKE.

Bivši državni tajnik ogrskega trgovinskega ministrstva, tajni svetnik Jožef Sztereny, je podal izjavo o tem, kako da sodi o trgovinskih razmerah monarhije nasproti Srbiji. Med drugim naglašja, da je zgodovinsko dejstvo, da smo toliko časa imeli vodilno politično vlogo na Balkanu, kolikor časa smo zavzemali balkanskim državam prijazno gospodarsko politiko. Sodi, da če se doseže prijateljstvo na gospodarskem polju, dobimo tudi sode prijatelje, kar bi bilo tudi zelovažno z ozirom na jugoslovansko politiko Ogrske in Avstrije. Naša (ogrska) hrvaška politika je naravnost strašna in, tako Ogrski kakor tudi monarhiji nevarna. V drugi vrsti se mora v obeh državah delati z ozirom na slovansko prebivalstvo v Bosni in Dalmaciji politika, ki slovansko prebivalstvo prepriča, da Avstro-Ogrska simpatizuje s slovanskimi balkanskimi državami in da pospešuje naroden napredek Jugoslovčanov.

Razne stvari.

Strašen požar v Tokiu. — Zgorelo 3300 hiš. — 15.000 oseb brez strehe. V Tokiu je divjal dne 19. t. m. strašen vihar, med katerim je sredi mesta izbruhnil požar. Vsled viharja se je požar strašno hitro razširil. Vse vojaštvo je bilo alarmirano, ognjegasci so delali z najhujšo silo, a vihar je vsako rešilno delo preprečil in ves mestni del Canda je zgorel. Mestni del Canda tvori središče dijaškega življenja, kjer se nahaja veliko šol, ki so zgorele. Uradno so dognali, da je zgorelo 3300 hiš in da je 15.000 oseb brez strehe.

Ponesrečenega aviatika nadporočnika Nittnerja so dne 20. t. m. pokopali na dunajskem pokopališču v Pötzleinsdorfu. Pogreba se je udeležil tudi vojni minister fzm. Krobatin.

Preprečen napad na posl. Kunschaka. Freiburger, ki je hotel napasti posl. Kunschaka, se je sam izdal z nekim pismom, ki ga je pisal gospodarju, pri katerem je v Monakovem stanoval. V tem pismu je med drugim pisal, da hoče Kunschaka ustreliti, če bo še kaj časa, še sebe ustrelil. Freiburger je prestopil leta 1910. osrednji zvezi nemških svobodomislecev v Drazdanih.

Napad na lastnike dunajske stavbinske tvrdke Berger. Dva napadenca že umrla. Emil Altmann, 60 let star mož, svak bratov Berger, stavbinske tvrdke na Dunaju, je več let kot knjigovodja pri tvrdki Berger služil, a pred poldrugim letom je moral službo zapustiti, ker se je z Bergerji spril. Odpotoval je v Budimpešto, kjer pa ni dobil nobene službe. Prosil je brate Berger denarja, ki mu ga niso hoteli poslati. Da se maščuje, se je vrnil na Dunaj, kjer je počakal pred pisarno Berger. Ko so bratje Oton, Rihard in Alfred Berger pisarno zapustili, je streljal na brate in vse tri smrtnonevarno ranil. Oton in Rihard Berger sta že v bolnišnici umrla. Alfred Berger se pa tudi s smrtno bori.

Teleonska in brzojavna poročila.

ŽELJA PO MIRU.

Carigrad, 21. februarja. Porta je na podlagi odgovora, ki ga je dal sir Grey Haki paši, pripravljena sprejeti želje velesil glede mirovni pogojev, dozda pa še ni podala nobene obvezne izjave. — Položaj na bojišču se je v toliko izpremenil, da je turško vrhovno poveljstvo ustavilo vsako ofenzivo in so se čete umaknile v svoje utrdbe. Porta je baje informirana, da so se tudi v Sofiji in Atenah vojske naveličali.

IZPRED SKADRA.

Cetinje, 21. februarja. (Od našega poročevalca.) Operacije na široki in osvojenem delu taraboškega hriba otežuje sneg. Turki poskušajo pridobiti izgubljene pozicije z izpadi, naperjenimi proti kriloma oblegovalcev, pa nimajo uspeha. Proti centru večjih izpadov ni. Turki so morali svojo obrambeno artiljerijo ojačiti.

HASAN RIZA BEG RES UMORJEN.

Cetinje, 21. februarja. Vesti, da je komandant Skadra Hasan Riza beg bil umorjen, se zdaj potrjujejo. Izvejo se pa o tem s'edeče zanimive podrobnosti: Umor ni bilo posledica vojaške revolte, temveč politične narave. Hasan Riza beg je bil mladoturk in zato odločen nasprotnik avtonomne Albanije. Riza beg je po neki pojedin pri Esad paši izginil. Esad paša pa je pristaš avtonomne Albanije in tudi med resnimi pretendenti za albanski prestol. Esad pašo je podpirala Avstrija. Na Cetinju so informirani krogi prepričani, da je Riza beg, ki je mesto branil za Turčijo, padel kot žrtev Esad paše, albanofila.

ZADNJE VESTI IZ CARIGRADA. TURKI ZOPET NEKAJ »PRIPRAVLJAJO«.

Carigrad, 21. februarja. Generalissimus in šef generalnega štaba sta se vrnila v glavni stan.

Veliki vezir je pregledal utrdbe pri Bulairju. Vojna uprava hoče izvršiti nek nov načrt.

Novi izkrcavalni polkus pod Enver begom se je zopet ponesrečil. Par tisoč mož se je izkrcalo 7 km severno od Gallipolija. Bulgari so jih z neko prevaro izvabili v notranjo deželo in jih tu s topniškim ognjem pobili. Več transportnih parnikov z vojniki se je vrnilo nazaj v Izmid.

V okolici Gallipolija so Turki zaprli 20 bulgarskih kmetov, ki so izvrševali špionažo.

Turški guverner v Čataldži brzojavlja, da je svojo službo nastopil. Krščansko prebivalstvo se je oddaljilo.

Šukri paša je odklonil predlog, da bi smeli inozemci Odrin zapustiti in samo dovoli, da se inozemcem nakaže nevarna cona.

Hakki paša je iz Londona Porti sporočil, da bodo velesile kmalu storile pozitiven sklep glede zopetnega začetka mirovni pogajanj.

Finančni minister se pogaja z rekim konzorcijem za prodajo, oz. nakup obširnih stavbišč pri Taksimovi vojašnici, kar bi državi neslo kakih 20 milijonov funtov. Mestni prefekt pa je sklenil posojilo 600.000 funtov.

BEGUNCI.

Atene, 21. februarja. Na Korfu, v Prevezo, Klariso in Epir je došlo okoli 20.000 beguncev. Stroški za oskrbo teh beguncev znašajo dnevno 13.000 drahmov.

GOSPODARSKI ORGANIZATOR O NOVOOSVOBOJENIH KRAJIH.

Sofija, 21. februarja. Bulgarski car je bivšega profesorja na gospodarski šoli v Križevcih na Hrvaškem, Avgusta Vychodila, imenoval za gospodarskega organizatorja v novoosvojenih krajih in mu podelil obenem naslov svetnika.

RUMUNSKO - BULGARSKI SPOR.

London, 21. februarja. Čuje se, da konfliktno vprašanje med Rumunijo in Bulgarijo ne predloži v razsojo Rusiji in Italiji, ampak zastopnikom vseh šestih velesil.

Bukarešt, 21. februarja. Danes se vrši tu ministrski svet, ki stori sklepe glede posredovanja velesil.

ALBANSKI MED SEBOJ.

Belgrad, 21. februarja. Provizorična vlada Izmail Kemala se previra z Iso Boljetincem, ki dela na svojo roko. Proti Kemalu se je vzdignil Hristo Leksi, kuenovlah iz Agyrokastra, ki je kandidat katoličanov. Albanci v krajih, zasedenih od Srbov, so najmirnejši. Velik del Malisorov in Miriditov je na strani Srbije in Crnogore in bi začelo z avtonomisti, ki stoji pod Sokol begom, krvav boj, ako bi ga Srbi zaradi reda in miru ne preprečevali. Ko bodo Srbi del Albanije zapustili, se bodo Albanci začeli medseboj klati, da bo veselje.

ALBANSKE MEJE.

Belgrad, 21. februarja. Pasic se je o mejah Albanije dolgo časa posvetoval z ruskim poslanikom Hartwigom in s francoskim poslanikom Pagetom.

TROZVEZA NI ZADOVOLJNA.

Berolin, 21. februarja. Imenovanje Delcasséja za francoskega poslanika v Peterburgu je na kroge trozveze napravilo neugoden vtis. To imenovanje ni sicer v zvezi z ojačenjem nemške armade, ker je bilo že preje sklenjeno, znači pa še večje zblizanje med Francijo in Rusijo. Domneva se, da bo Delcassé imel nalogo skleniti z Rusijo gotove finančne in vojaške konvencije za slučaj kakega mednarodnega zapletljava.

AVSTRIJSKO - SRBSKO RAZMERJE.

Belgrad, 20. februarja. »Straža« javlja, da se bo Srbija po svojem dunajskem poslaniku Jovanoviču direktno pogajala z Avstrijo.

× × ×

GUVAJ SE NE VRNE.

Dunaj, 21. februarja. »Neue Freie Presse« poroča iz najmerodajnejšega vira, da se komisar ne bo več na svoje mesto vrnil.

AVDIJENCA VOJNEGA MINISTRA.

Dunaj, 21. februarja. Cesar je sprejel vojne ministra gen. Krobatina v tri četrt ure trajajoči avdijenci.

FINANČNI ODSEK.

Dunaj, 21. februarja. Finančni odsek razpravlja zdaj o amnestiji za davčne delikte. Licht je predlagal amnestijo, ki naj velja nazaj do leta 1910. Vlada je s tem predlogom zadovoljna.

DR. NEUMAYER.

Dunaj, 21. februarja. Dr. Neumayer je resigniral na čast namestnika deželnega maršala nižjeavstrijskega. Za njegovega naslednika imenujejo dr. Porzerja.

MAŽARSKA KORUPCIJA.

Budimpešta, 21. februarja. Grof Apponyi izjavlja, da ni on pod Szellom nikdar uporabljal kak državnih denar v volilne namene.

IMENOVANJE DELCASSEJA.

Peterburg, 21. februarja. Imenovanje Delcasséja je tu povzročilo presenečenje (?). Temu imenovanju se pripisuje velika politična važnost.

MEHIKANSKA REVOLUCIJA.

Mehika, 21. februarja. Med pristaši provizoričnega predsednika Huerta in Díazja so se izvršili novi dogovori. Díaz postane predsednik. Število mrtvih v zadnjih bojih znaša 3000. Število ranjenih 7000. Uničene so bile vsled eksplozij iz brzostrelnih pušk cele rodbine.

RUDARSKA NESREČA.

New York, 21. februarja. V Winipegu je bilo pri neki eksploziji ubitih 270 rudarjev.

MRAZ V ŠVICI.

Zürich, 21. februarja. V celi Švici vlada hud mraz. V Luganu imajo 7° pod ničlo. Povsod je zapadel sneg.

NORE ŽENSKE.

London, 21. februarja. Kralja in kraljico je neka sufragetka v njuni rezidenci surovo izzivala. Zato so omejili sprejeme pri kralju.

UMOR.

Dunaj, 21. februarja. Tu so zaprli vdovo Luizo Röder, ki je na sumu, da je pred nekaj časom ustrelila inženirja Hans Dittnerja, o katerem so dozda mislili, da se je sam umoril.

PREDSEDNIK KITAJSKE REPUBLIKE NAMERAVA ODPSTOPITI.

»Agence d'extreme« poroča iz Pekina, da je Juansikaj, predsednik kitajske republike, izjavil, da čuti, da je star in da bi ga veselilo, če bi kdo drugi zavzel njegovo mesto. Velesile delajo kitajski republiki velike težave. Če bi kdo drug prevzel predsedstvo, odpotuje v Evropo, in sicer v Švico ali pa na Tirolsko.

Ljubljanske novice.

Ij Pozor gg. ljubljanski obrtniki. Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem priredi gg. obrtnikom danes, v petek, dne 21. februarja ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona« brezplačno skioptično predavanje o bavarški obrtni razstavi v Monakovem.

Preizkušnje za pomočnike. Obrtni kroge opozarjamo na danes objavljeni razglas obrtno-oblastvene komisije za pomočniške preizkušnje v Ljubljani, katera naznanja roke preizkušenj v tekočem letu.

Ij Veliko skioptično predavanje. — 100 novih skioptičnih slik z Balkana. V

nedeljo ob 5. uri popoldne bo v veliki dvorani Uniona skioptično predavanje o verskih razmerah na Balkanu s posebnim ozirom na sedanjo vojno. Gosp. predavatelj je v zadnjih dneh prejel z Balkana več zanimivih še neobjavljenih poročil in mnogo krasnih slik. Naš plovdivski dopisnik je obljubil, da bo nalašč za nedeljsko predavanje poslal zanimivo poročilo o najnovejših dogodkih.

Ij Proti zazidavi »trga Tabor« — je bila dne 20. t. m. na mestni magistrat odposlana pritožba, ki jo priobčujemo v sledečem doslovno zato, ker vsebuje obenem upravičeno kritiko razumevanja socialnih razmer od strani sedanje večine občinskega sveta. Pritožba se glasi:

»Veleslavni deželni odbor vojvodine Kranjske v Ljubljani. Proti sklepu občinskega sveta ljubljanskega v javni seji dne 11. svečana 1913 glede opustitve parka, oziroma otroškega igrišča, osobito pa proti sklepu, da se svet na »trgu Tabor« deloma parcelira in zazida, vlagamo podpisani v postavnem roku sledečo pritožbo, ki jo utemeljujemo s temile razlogi: 1.) Ljubljansko mesto že itak nima skoro nobenega pravega otroškega igrišča; ravno tako nima tudi v tem mestnem delu zadostnega števila javnih prostorov za razvedrilo mladine, kajti za to nista pripravna niti park na Amroževem trgu, niti oni pred cerkvijo sv. Petra ali Srca Jezusovega. — 2. Že sedaj je regulacija tega dela mesta na nekdanjih knezoškofijskih posestvih popolnoma zavožena, parcelacija nič manj, ker je naravna posledica prvega dejanja; vsled tega trpi tudi ličnost kraja. Ne mislimo tukaj enotnega stavbnega sloga, ki ga v tem mestnem delu po krivdi mestnega magistrata sploh ni, ampak zazidavo stavbnih blokov v obče. Vsak lajik nam bo potrdil, da je izpeljava večinoma vseh ulic najmanj — kar moremo upravičeno trditi — neprikladna. — No, pa vzemimo sedaj, da bi se zazidal katerikoli del sedanjega, prvotno za park namenjenega prostora, — kakšno lice pa bo imela potem cela okolica?! Če bi se zazidala leva stran podaljšane Škofje ulice v smeri proti vojašnici, bi se moralo to zgoditi prav do ceste; enako tudi podaljšana Vrhovčeva ulica (sedaj trg Tabor) ob desni strani v smeri proti Radeckemu cesti. — Kakšen pa naj bo potem ostali del parka v tem kotu, s prijaznim ozadjem dvorišč in stranišč? — Drug način zazidave pa po našem skromnem mnenju absolutno ni mogoč. — 3. Važem moment pa je tudi tale, ki pride gotovo v poštev. — Svoječasno so se delale od kompetentne strani vse mogoče ovire parcelaciji in nameravani zgradbi knezoškofijskih zavodov na teh posestvih. — Ne spuščamo se v rekriminacije, dasi je danes gotovo, da bi bila s krasno stavbo Ljubljana le pridobila. Pa nameravana zgradba je morala odpasti in sledila je prvemu projektu ponesrečena regulacija za ponesrečeno parcelacijo. Tem ovodom je odkupila mestna občina ravno za javne namene velik del knezoškofijskih posestev, in sicer deloma za napravo cest, v glavnem pa za park. Z ozirom na to je bila tudi cena prav nizka. — Kako pa pride sedaj prebivalci in posestniki dotičnega okraja do tega, da naj popustimo ono udobnost za našo mladino, ki nam je bila že a priori določena? — Kdor pogleda v ta del mesta, vidi vse polno otrok, ki pa niso iz »Zelene jame«, — igrati se po nezazidanih zasebnih posestvih. Kako pa pride zasebni posestnik do tega, da se mu dela ondi škoda? Sicer pa smo mnenja, da je mesto ljubljansko po zgledu drugih modernih mest dolžno dati primerno igrišča za delavsko mladino, — četudi bo doma iz Zelene jame, — da bo dobila priložnost do poštenega razvedrila na javnih prostorih in ne bo prisiljena potepati se po zakotnih krajih in delati škodo ljubljanskim in okoličanskim posestnikom po travnikih in poljih. Prepričani smo, da bo naše mesto še tekom prvega desetletja primorano z najtežjimi žrtvami iskati prostora za tako nujno potrebno javno napravo za ta del mesta, kamor se že zdaj znatno obrača tok družin iz notranjega mesta. — Iz navedenega sledi jasno za vsakega, da je na trgu Tabor potrebno otroško igrišče, če že ravno ne dražji park; ni dobiti pametnega hišnega posestnika, ki bi se temu upiral. — Vsled tega prosimo: Veleslavni deželni odbor blagovoli naši pritožbi ugoditi in zazidavo — četudi delno — »trga Tabor« z zakonitimi sredstvi preprečiti. — V Ljubljani, dne 20. svečana 1913. (Slede podpisi.)

Ij Ogenj. Sinoči ob pol 10. uri zvečer se je pokazal rdeči petelin v kozolcu posestnika Ivana Žitnika na Hauptmanici šte. 2, kateri ga je stal pred tremi leti 1200 K. Pod kozolcem je bilo nekaj drv, šote in dva voza, v kozolcu pa okoli 60 stotov sena. Ogenj je čuvaj na Gradu naznanil z enim strelom, ki je alarmiral gasilce, kateri so bili z znano naglico na lice mesta, a žal niso mogli nesreče preprečiti ker ni bilo vode. Kozolec je pogorel do tal in je bil Žitnik zavarovan pri »Banki Slaviji za 600 K. Kolikor se je dosedaj dalo dognati, je ogenj podtaknila nezna- na hudobna roka.

Ij Aretacija. Mestna policija je zaradi prepovedanega povratka aretova- la Franceta Fajdiga, rojenega l. 1886. v Mekinah pri Kamniku in tjakaj pristojnega. Nadalje je bil aretovan Anton Kittler, rojen leta 1884. v Karlovcu, ki je izgnan iz vseh kronovin avstrijske državne polovice. Zaradi preganjanja v policijskih listih sta bila aretovana Peter Beden, rojen leta 1880 v Trstu ter pristojen v Krtino, okraj Kamnik in Tomaž Krže, rojen leta 1884. v Praprotnem ter pristojen v Zabukovje v celjskem okraju. Vse so oddali sodišču.

Ij V Ameriko se je hotel včeraj odpeljati Matija Dragovan iz Gornje Lokvice pri Črnomlju. Ker je imel pa neke zapreke, ga je pred odhodom vlaka na južnem kolodvoru službujoči nadstražnik Večerin aretoval in je bil oddan pristojni oblasti.

PO VSTAJI V MEHIKI.

Kongres je izvolil Huerto za začasnega predsednika. Odkrili so že več zarot. Aretirali so generala Francesca Romera. Tudi življenje bivšega predsednika Madera je v nevarnosti. General Huerta ga namreč dolži, da ga je pustil dvakrat napasti, med njegovimi papirji so pa tudi našli seznam oseb, ki jih je nameraval Madera pustiti usmrtiti.

Štaterske novice.

Š Shod S. K. Z. se vrši v nedeljo, dne 23. t. m., ob 3. uri popoldne v kolodvorski restavraciji g. Kuneja na Vidmu. Govorila poslanca gospoda dr. Benkovič in Pišek. Obenem se vrši tudi občni zbor političnega društva »Sava«.

Š Smrtna kosa. Ptuj, 21. febr. Tu je umrl g. M. Cerer, kaplan in katehet. Pogreb bo v nedeljo popoldne. R. I. P.

Š Ornišova skrb za slovenske kmetel Ptujski mestni občinski svet je sklenil, da ne sme noben kmet več na ptujskem trgu prodajati prekajenega mesa in klobas! Štajercijanski mame- luki hvalijo na vse pretege modrost svojega paše za to klobuto!

Š Nesreča z dinamično patrono. Iz Trbovelj: Dva rudarska dečka, 9letni Jakob in 13letni Janez Potrato sta našla neizstreljeno dinamično patrono. Dečka sta jo zažgala in pri tem je izgubil mlajši eno oko, starejši pa je dobil težko rano na desni roki.

Š Umrli so v Ptuj: Franc Leban, hišnik v ptujski bolnišnici, oče kaplana g. Al. Lebna pri Sv. Marjeti pri Ptuj. — Usmiljenka s. Klarisa Dolinar v ptujski hiralnici, doma iz Poljan pri Škofji Loki, stara šele 30 let. — Gospa Alojzija dr. Brumnova, rojena Kreft, v 42. letu svoje starosti, zapušča 5 nedorastlih otrok.

Š Od južne železnice. Umirovljen je Ferdinand Zornik, pristav v mariborski kurilnici. — Dr. Bogomir Skaza v Rušah je imenovan za železniškega zdravnika za ruško zdravstveno okrožje.

Š Knjigovodski tečaj na kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. železnici se vrši od 17. do 20. marca t. l. Prijave k temu tečaju se naj pošljejo najkasneje do 8. marca na ravnateljstvo deželne kmetijske šole v Št. Jurju ob južni železnici.

Š Pri občinskih volitvah v Št. Jurju ob Taboru je v II. in III. razredu zmagala S. K. S. I. razred pa imajo liberalci.

FRANCOSKE ZADEVE.

Oklic novega predsednika francoske ljudovlade. — Ruski car odlikoval Poincaréja. — Triletna službena doba v francoski armadi. — Delcassé ruski poslanik v Peterburgu.

Novi predsednik francoske republike, Poincaré, je poslal parlamentu obširno spomenico, v kateri izjavja, da hoče braniti ustavo, da želi pravično reformo davkov in izpopolnitev volilne pravice. Znižati se morajo bremena kmetom, delovati se mora na socialnem polju, vzdržati red in ravnotežje v proračunu. Zagotoviti se mora mir, ki se pa more vzdržati le, če je vedno francoska armada močna. Armada in morarica morata biti močni in se ne sme nobenih žrtev v ta namen ustrašiti. Zbornica in senat sta z velikim odobravanjem sprejeli oklic novega predse-

dnika Poincaréja. — Ruski car Nikolaj je podelil predsedniku Poincaréju red sv. Andreja. — Francosko radikalno časopisje jako ostro nastopa proti načrtu, da bi se na Francoskem zopet uvedla triletna službena doba. — Dosedanji francoski poslanik v Peterburgu, Luis, se je odpoklical, ker je to zahteval Izvoliski, ki mu je očital, da ne razumeva ruske orientiske politike. Poincaré se je v Peterburgu sam prepričal, da z Luisom ruski merodajni krogi niso zadovoljni. Ko je bil Poincaré izvoljen za predsednika francoske republike, se je vse uredilo, da je Luis, »ker mu ne prija severni zrak«, odstopil in da je bil imenovan za ruskega poslanika v Peterburgu Delcassé, ki je znan prijatelj Rusije. Car Nikolaj je izjavil, da je z Delcasséjem popolnoma zadovoljen.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primar I. klr. odd. dež. boln.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zletu kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških pričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo pretresujočo vest, da se je v sredo dne 19. febr. po 11. uri ponoči, iskreno ljubljani soprog, predobri oče ozir. brat, tast, stari oče in stric, gospod

Ivan Kodrič

zasebnik

spolnivi 70. leto previden s svetimi zakramenti za umirajočce, preselil v večnost.

Truplo prebalega nepozabnega pokojnika se bo danes v petek, dne 21. febr. popoldne ob 3. uri iz hiše žalosti po slovesnem blagoslovljenju prepeljalo iz Preske pri Medvodah na pokopališče v Št. Vid nad Ljubljano ter ondi ob 1/2 5. uri popoldne položilo k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Št. Vidu in Preski.

Žalujoča rodbina
Kodrič, Zidar, Dorschel.

561

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk v Ljubljani.

Preizkušnje za pomočnike

tekem leta 1913 se bodo vršile ob ponedeljkih dne:

14. aprila, 16. junija, 13. oktobra in 15. decembra.

Lastnoročno pisane, nekolikovane prošnje za pripustitev k izkušnji je opremiti z učenim izpričevalom in z onimi obrtne nadaljevalnice.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1913.

Obrtno-oblastvena komisija za pomočniške preizkušnje.

Predsednik komisije: Ing. J. Foerster.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

C. kr. ministrstvo za deželno brambo.

K dep. XII., št. 115 iz 1913.

542

**Javni ponudbeni razpis
glede dobave topničarskih potrebščin
za c. kr. deželno brambo.**

Ministrstvo za deželno brambo namerava oddati za potrebo leta 1913 dobavo različnih topničarskih potrebščin in opravnih predmetov potom javnega razpisa, in vabi tem potom k vlaganju pismenih ponudb, ki naj se vložijo najkasneje do 15. marca 1913 ob 10. uri dopoldne pri imenovanem ministrstvu (vložni zapisnik).

Dobavo zadevajoči ponudbeni razpis, iz katerega se lahko posname vrsta in število predmetov, ki jih je dobaviti, predpisi glede vložitve ponudbe in splošni dobavni pogoji, je bil že v polnem obsegu objavljen v dnevniku »Slovenec« dne 19. februarja 1913, šte. 41.

Dunaj, v februarju 1913.

Od c. kr. ministrstva za domobranstvo.

Odgovorni urednik: Miha Močker.